

Жамиятимиз фаришталари юртимизда юксак эътибор ва ғамхўрликда

Бугунги кунда ҳар қандай жамиятнинг асосий «кўзгуси» бу хотин-қизлар эканлиги шубҳасиздир. Чунки жамиятнинг ижтимоий тузуми қандай бўлишидан қатъи назар, ўша жамият аҳолиси турмушининг фаровонлик даражаси, оилалар барқарорлиги, келажак авлод — фарзандлар тарбияси, иқтидори, жамиятдаги интеллектуал салоҳият, маънавият ва маданият, маърифат, қўйингки, барча жабҳаларда эришилган ютуқлар шу жамият тараққиётига хотин-қизларнинг қўшадиган ҳиссаси ва жамиятнинг аёлларга бўлган муносабати билан белгиланади.

Халқимизда “Аёл бир қўли билан бешикни, иккинчи қўли билан дунёни тебратади” — деган нақл бежиз айтилмаган. Буюк аждодларимиз, миллатимиз тарихидан маълумки, ўзбек аёли, ўзбек оналари нафақат ўз элимиз, балки дунё ҳамжамияти, умумбашарият тараққиётига ўзининг улкан ҳиссасини қўшиб келган. Буюк саркарда ва аллома Амир Темур, Жалолиддин Мангуберди, азизу авлиёлар — Баҳоуддин Нақшбандий, Абдуҳолиқ Фиждувоний, ҳазрат Хўжа Аҳрор Валий, жаҳонни лол қолдирган олиму алломалар — Абу Наср Форобий, Абу Райҳон Беруний, Имом Ал Бухорий, Абу Али ибн Сино, Ал Хоразмий, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий каби ўнлаб, юзлаб боболаримизни шу замин аёллари камолга етказган. Ёки мағрур ва жасур, доно Тўмарис, Бибихоним, Нодирабегим, Увайсий каби аждодларимиз шу тупроқ фарзандларидир.

Башарият тушунчасида икки муқаддас хилқат борки, уларни айро ҳолда эътироф этиб бўлмайди. Бу албатта, Она ва Ватандир. Қалб тўридан мустаҳкам ва абадий жой эгаллаган ушбу сўзларнинг ўхшашлиги тасодифий ҳол эмас, дунёда онадан-да эъзозли ва эҳтиромга лойиқ инсон, Ватандан-да азиз ва қимматли, мурувватли замин йўқ. Бу иккала номни бир-бирига менгзашнинг асосий сабабларидан яна бири шундаки, онага ҳам, Ватанга ҳам хиёнат қилиш энг катта гуноҳи азимдир, бу номларнинг муштараклиги ҳам ана шунда бўлса, ажаб эмас.

Ҳа, мўътабар оналар, хотин-қизлар, бўлгуси оналар ҳаётнинг боши, уй-рўзғоримиз, жамиятимиз фариштасидир.

Мамлакатимиз аҳолисининг қарийб ярмини ташкил этадиган хотин-қизларнинг ҳаётда ўзларининг муносиб ўринларини эгаллаши, салоҳиятларини намоён этишлари ҳамда жамиятда амалга оширилаётган маънавий-маърифий, ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий ислоҳотларда тўлақонли иштирокини таъминлаш мақсадида илк мустақиллик йилларидан бошлаб давлатимиз томонидан

имкониятлар яратишда, аввало, уларнинг оналик ва оиладаги бош тарбиячилик вазифаларига асосий эътибор қаратилмоқда. Чунки бу иккала ўта муҳим вазифани бажаришда аёлнинг жамиятдаги мавқеи, нуфузи, ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан таъминланганлиги, маънавий-маърифий жиҳатдан етуклиги, сиёсий онги, ижтимоий тафаккури, ҳуқуқий маданияти ва саводхонлиги беқиёс аҳамиятга моликдир.

Хотин-қизларга, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилишга давлатимиз, қолаверса, шахсан Юртбошимиз томонидан жиддий эътибор берилаётганлигининг, улар учун алоҳида имкониятлар яратилаётганлигининг боиси ҳам аёлнинг, энг аввало, келажагимиз давомчилари, зурриёдларимиз, ворисларимиз, эртанги кунда бизнинг тақдиримизни ишониб топширадиган фарзандларимиз бунёдкорлари ҳамда тарбиячилари эканлигига алоҳида урғу беришдан иборатдир, деб биламан.

Давлатимиз раҳбари томонидан жорий йилнинг “Мустаҳкам оила йили” деб эълон қилиниши мамлакатимизда оилалар чироғи бўлмиш хотин-қизлар масаласи, оила институти янада юксакроқ аҳамият касб этаётганлигининг яна бир исботи бўлди.

Яқинда матбуотда эълон қилинган Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Мустаҳкам оила йили” Давлат дастури тўғрисида”ги Қарорида оилани мустаҳкамлашда асосий юкни ўз елкасига олган аёлларга бўлган эътибор эгаллаганлиги ҳар қанча таҳсинга сазовордир.

Мазкур Қарорда эътироф этилган “Оила соғлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарор” деган инсонпарвар тамойил бугунги замон зайлига жуда мос бўлиб, мустақил давлатимиз тараққиётининг, айниқса, ҳозирги босқичида жуда муҳим ва ўта долзарб ҳисобланади.

Муҳтарам Юртбошимиз томонидан айтилган ва бугунги кунда шиорга айланган “Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари шарт”, деган чуқур маъноли сўзлари замирида ҳам аёлларга бўлган юксак ишонч, меҳр-оқибат баробарида кўпроқ аёлларгагина юкланиши жоиз бўлган алоҳида масъулият мужассамлашган, десам муболаға бўлмаса керак.

Ана шундай фарзандларни дунёга келтириш учун авваламбор, аёлнинг — онанинг ўзи соғлом, ҳар томонлама етук, иймон-эътиқоди бутун, ҳалол ва пок, оиласи мустаҳкам, дунёқараши замон зайлига мос, фикри теран, интеллектуал салоҳияти етарли даражада ривожланган, маънавияти юксак, фидойи, меҳнатсевар ва ватанпарвар бўлиши, ўзи яшаб турган жамиятда кечаётган воқеа-ҳодисаларга дахлдорлик ҳисси, фидойилик билан яшаши, энг муҳими, ўзининг мустақил ҳаётий позициясига эга бўлиши тақозо этилади.

Шу боисдан ҳам илк мустақиллик йилларидан бошлаб оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш, фуқаролар репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, юртимиз аёлларининг жамиятдаги нуфузи ва мавқеини ошириш, уларнинг давлат бошқарувидаги, муҳим ҳукумат қарорларини қабул қилишдаги ҳамда жамият тараққиётидаги фаол иштирокини таъминлаш, хотин-қизларнинг интеллектуал салоҳиятини ошириш, уларнинг ўз иқтидорини турли жабҳаларда намоён этишлари учун кенг имкониятлар яратиб бериш, ҳаттоки, уй бекаси вазифасинигина адо этиб юрган ҳокисор аёлларнинг бирортаси ҳам беэътибор қолмаслиги учун жамиятда тегишли шарт-шароит яратиш давлат сиёсати даражасига айланди. Шунингдек, оналаримизнинг, айниқса, қишлоқ шароитида истиқомат қилаётган аёлларимизнинг уй-рўзғор, бола-чақа билан боғлиқ бўлган юмушларидан, фарзандлар тарбиясидан, ўз оилаларидан узоқлашмаган ҳолда оила даромадини кўпайтиришига ўз улушини кўшиши, уйда туриб меҳнат билан банд бўлишини таъминлаш учун имконият яратиб бериш, уларнинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлаш устувор аҳамият касб этиб келмоқда. Оилалардаги муаммоларни ҳал этиш, оналарнинг фарзандлар тарбияси ва парвариши борасидаги ташвишларини камайтириш, айниқса, қишлоқ аёллари меҳнатини енгиллаштиришга эришиш, қишлоқларда замонавий инфратузилмани барпо этиш, хизматлар кўрсатиш соҳасини ривожлантириш, хотин-қизларнинг оила ва жамиятдаги ҳар қандай камситилишларининг олдини олиш каби масалалар юзасидан қатор чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқдаки, бугунга келиб буларнинг барчаси ўз самарасини бермоқда.

Муҳтарам Президентимизнинг “Ўзбекистон Республикасининг давлат ва ижтимоий қурилишида хотин-қизларнинг ролини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 1995 йил 2 мартдаги, “Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2004 йил 25 майдаги Қарори, “Зулфия номидаги давлат мукофотини таъсис этиш бўйича таклифларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида”ги 1999 йил 10 июндаги Фармони, “Хотин-қизларга қўшимча имтиёзлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни, Олий Мажлиснинг XV сессиясида “Сайловлар тўғрисида”ги Қонуннинг 22-моддасига Ўзбекистон Республикасининг икки палатали Парламентига сиёсий партиялардан депутатликка номзодларни кўрсатишда аёллар сони 30 фоиздан кам бўлмаслиги лозимлиги хусусидаги норманинг киритилганлиги, Ўзбекистон Республикаси Президентининг, Вазирлар Маҳкамасининг она ва бола саломатлиги масалалари ечимига бағишланган ўнлаб муҳим қарорлари жамиятимиз хотин-қизларининг манфаатларини, оналик

ва болаликни ҳимоя қилиш, уларнинг ижтимоий-сиёсий фаолликларини ошириш ва амалга оширилаётган кенг миқёсли ислохотлардаги фаол иштирокларини таъминлаш борасида самарали хизмат қилмоқда.

Дарҳақиқат, мамлакатимизнинг ижтимоий сиёсати йўналишида олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар ичида хотин-қизлар, она-бола муаммоларига қаратилган эътибор марказий ўринни эгаллаб келмоқда. Бунда асосий урғу соғлом она — соғлом бола, никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўриги, фуқаролар репродуктив саломатлигини муҳофаза қилиш, оммавий спорт, хотин-қизлар спорти, оилавий спорт ишлари, таълим, иш билан таъминлаш, хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий онгини юксалтириш, жамият тараққиётидаги иштирокини кучайтириш, уларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш кабиларга берилмоқда.

Аmmo ҳали юртимиз хотин-қизлари салоҳиятидан, имкониятларидан жамият тараққиёти учун тўлиқ фойдаланганимизча йўқ. Ушбу имкониятлардан тўлақонли фойдаланишни йўлга қўйишдан нафақат хотин-қизларнинг ўзлари, уларнинг яқинлари, балки жамият манфаатдор эканлигини инобатга олган ҳолда ҳали хотин-қизлар масалаларида жуда кўп долзарб вазифалар олдимизда турибди.

Аъзолари сонининг деярли ярмини аёллар ташкил қиладиган Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси Аёллар қаноти ўз фаолиятида асосий эътиборни фуқароларнинг, айниқса, она ва боланинг репродуктив саломатлигини муҳофаза қилишга, ҳозирги замон талабларига мос равишда улғайиб бораётган фарзандлар тарбиясига қаратиш лозимлиги, болаларимизни пишиқ-пухта, ўзининг мустақил позициясига эга, ҳуқуқий жиҳатдан саводхон, илмли, турли иллатлардан йироқ қилиб вояга етказиш, уларда жамиятдаги ҳар бир воқеа-ҳодисага дахлдорлик ҳиссини шакллантириш хусусида жойларда, хотин-қизлар, ота-оналар, маҳалла ва таълим масканларида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бормоқда. Шунингдек, аёлларга бағишланган тадбирларда келажак авлодни ҳар томонлама етук ва баркамол қилиб вояга етказишда оилада соғлом турмуш тарзини, мўътадил маънавий муҳитни шакллантириш, миллатимизга хос бўлган нозик жиҳатларни, маънавиятимизни, маданиятимизни, ўзига хосликни, бағрикенглик, адолатлилик, холислик, инсонийлик, фидойилик ва жасоратлиликни, аждодларимиз меросига, Ватанга содиқликни, миллий қадриятларимизни, анъаналаримизни асраб-авайлаш баробарида уларни ёшлар онгига чуқур сингдириш кабилар бугунги кундаги долзарб вазифа эканлиги алоҳида эътироф этилмоқда.

Ўзбекистон «Адолат» СДП хотин-қизларнинг жамиятда катта кучга, салоҳиятга эга эканликларини англагани ҳолда уларга

таяниб, гендер йўналишидаги муаммоларни ҳал этиш масаласига алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Чунки ҳозирги глобаллашув жараёнидаги серташвиш ва бирмунча таҳликали замон шуни талаб қилапти, яъни хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширмасдан туриб, уларнинг жамиятда ўз ўринларини муносиб эгаллашлари учун етарлича имкониятлар яратмасдан туриб, ёппасига аҳолининг ижтимоий-сиёсий онгини шакллантириш, жамият нуфузини ва истиқболимизни белгилайдиган ҳар томонлама етук ва баркамол авлодни тарбиялаб вояга етказиш мушкул, албатта.

Шу боисдан, партиямизнинг Аёллар қаноти жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари орқали хотин-қизлар ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясига, оналик ва болаликни, репродуктив саломатликни муҳофаза қилиш масалаларига оид амалдаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг, қонунларнинг ижросини таъминлаш, кичик бизнес ва оилавий тадбиркорлик, касаначилик, уй-рўзгор юмушларидан, фарзандлар тарбиясидан ажралмаган ҳолда чорвачилик ва мева-сабзавотчилик билан шуғулланиб, ўз оиласи бюджетига даромад келтиришни хоҳлайдиган аёлларга йўл-йўриқ кўрсатиш, улар учун ҳуқуқий ва иқтисодий масалаларда маслаҳатлар, кўмаклар беришни ташкил қилиш борасида жойлардаги хотин-қизлар кўмиталари, ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда бошқа мутасадди ташкилот ва идоралар вакиллари билан ҳамкорликда муҳтарам Юртбошимиз раҳнамолигида мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш ҳамда самарадорлигини оширишга баҳоли қудрат ҳисса кўшиб келмоқда. Хотин-қизлар учун яратилган шарт-шароитларга шукроналар айтган ҳолда, аёлларимизнинг иқтидорини, салоҳиятларини ўз ўрнида, ўз вақтида қўллаш имконини янада кўпайтирсак, бу борада уларга яқиндан кўмаклашсак жамиятимиз ривожига кўшаётган ҳиссамиз янада самарали бўлади, албатта.

Ҳар томонлама фаол ва оқила, доно, изланувчан, замонавий аёл меҳнатидан, салоҳиятидан нафақат унинг оиласи, балки бутун жамият манфаатдор бўлиши чин ҳақиқатдир. Шу боисдан, хотин-қизларнинг оила ва жамиятдаги ролини, хоҳиш-иродаларини инобатга олган ҳолда уларнинг жамият ҳаётидаги иштирокини янада кенгроқ миқёсда таъминлашнинг ҳуқуқий асосини такомиллаштириб бориш, аёллар имкониятларини янада ошириш бугунги куннинг долзарб вазифаларидан ҳисобланади.

Зухра БОТИРОВА,
Ўзбекистон “Адолат” СДП Аёллар қаноти раиси,
фракция аъзоси.
Адолат, 7 март 2012 йил

